

AT İLE İLGİLİ DEYİMLER VE ATASÖZLERİ

DEYİMLER

At çalındıktan sonra ahırın kapısını kapamak.
At gibi.
At koşturmak.
At oynatmak.
At izi it izine karışmak.
At koşturacak kadar.
At nalı kadar.

Atbaşı (berâber) gitmek.
Atı alan Üsküdar'ı geçti.
Atını sağlam kazığa bağlamak.
Atla arpayı dövüştürmek.
Attan inip eşeğe binmek.
Ata et, ite ot vermek.
Buzun üstünde nalsız at gibi durmak.
Cirit atmak.

Çifte atmak.
Eyeri boş kalmak.
Gemi aزیا almak.
Gemini kısmak.
Kulun atmak.
Üç nalla bir ata kalmak.
Tırısa kalkmak.

ATASÖZLERİ

Ata arpa, yiğide pılav.
Ersiz avrat, yularsız at.
Dereyi geçerken at değiştirilmez.
Yığın atı çulundan bilmezler.
Er ölür nâm, at ölür meydan kalır.
At alırsan yazın, deve alırsan

güzün, avrat alırsan gezin ha gezin.
At binenin, kılıç kuşananın.
At ile avrat yiğidin bahtına.
Ortak atın beli kırık olur.
Abdal ata binince bey oldum sanır, şalgam
aşa girince yağ oldum sanır.
Doğru söyleyenin bir ayağı üzengide
gerek.
Alma alı, satma kırı, yağızın da binde biri;
ille doru, ille doru.
Alma sarı, satma sarı, kapındaysa tutma
sarı.
Alçak at binmeye kolay, öksüz çocuk
dövmeye kolay.
Arpa verilmeyen at kamçı zoruyla
yürümez.
Arslan kükrerse atın ayağı kösteklenir.
Arık ata kuyruğu yüküdür.
Aslan kükrerse beygir titrer.
At adımına göre değil, adamına göre
yürür.
At arıklıkta, yiğit gariplikte.
At at oluncaya kadar sâhibi mat olur.
At beslenirken, kız istenirken (kendini
gösterir).
At bulunur, meydan bulunmaz; meydan
bulunur, at bulunmaz.
At kaçmaz, et kaçar.
At kudümü, yurt kudümü, avrat kudümü.
(Türkler; atlarını, yurtlarını, eşlerini
kutsal sayar, onların uğur getireceğine
inanırlar.)
At yedi günde, it yediği günde (semirir).
At yiğidin yoldaşdır.
At ölür, itlere bayram olur.
At ölür meydan kalır, yiğit ölür şan kalır.
Ata binen nalını mihını arar.
Ata binersen Allah'ı, attan inersen atı
unutma.
Ata da soy gerek, ite de.
Ata dost gibi bakmalı, düşman gibi
binmeli.
Ata eyer gerek, eyere er gerek.
Atlar nallanırken kurbağa ayağını
uzatmaz.
Atlı kaçar kaçar; yaya arkasına ne düşer?
Atlıya saat olmaz.
Atta, avratta uğur vardır.
Atım tepmez, itim kapmaz deme.
Atın bahtsız arabaya düşer.
Atın dorusu, yiğidin delisi.
Atın varken yol tanı, ağğan varken el tanı.
Atın ölümü arpadan olsun.
Atına bakan ardına bakmaz.
Aç at yol almaz, aç it av almaz.
Ağğanın gözü ata tımandır.
Ağustosun 15'inden sonra ere kaftan, ata

çul gerek.
At olacak tay yürüyüşünden belli olur.
At ver hasım ol, kız ver hısım ol.
At sâhibine göre kişner.
Ata binmek bir ayıp, inmek iki ayıp.
Atın iyisine doru, yiğidin iyisine deli
derler.
Atlıya selâm kelim, eşekliye sonra gine
gelem.
Atın iyisi arkadan gelmez.
Atlı itli sığmış, bir çocuk sığmamış.
Attan düşen kaba döşek, eşekten düşen
kazma kürek.
Attan düşen ölmez, eşekten düşen ölür.
At görür aksar, su görür susar.
Atı güzel olan yoldan sıklmaz.
Atın ürkeği, yiğidin korkağı.
Atlı yayanın kaygısını bilmez.
Atı ahırda, eri evde tanımaz.
Atın kamçısı yemdir.
Atın iyisi dizinden, avratın iyisi sözünden
(anlaşılır).
Yularsız ata binilmez.
Yiğit yiğide at bağışlar.
Yavaş atın çiftesi pek olur.
Yaşı at pazarında sorarlar.
Yaman komşu, yaman avrat, yaman at;
birinden göç, birin boşa, birin sat.
Yağmurda düşmanın koyunu, dostun atı
satılsın.
Köpeğe gem vurma, kendini at sanır.
Kır atın yanında duran ya huyundan ya
suyundan.
İnsan ayaktan, at tırnaktan kapar.
İki at bir kazığa bağlanmaz.
Gem almayan atın ölümü yakındır.
Eğreti ata binen tez iner.
Dost dostun eyerlenmiş atıdır.
Canı yanan eşek attan yürük olur.
Bir sürçen atın başı kesilmez.
Bir mih bir nal kurtarır, bir nal bir at
kurtarır.
Bin atın varsa bin dinlen, bir atın varsa in
dinlen.
Bir ahırda at da bulunur eşek de.
Beleş atın dişine bakılmaz.
Berk kağan atın boku seyrek düşer.
Bin atın varsa inişte in, bir atın varsa
yokuşta bin.
Erken kalkmayan avrat, söz dinlemeyen
evlat, mahmuzla gitmeyen at, kapında
varsa kaldır at.
Gelin ata binmiş de, görkü kimin kapıya
inmiş.
Gelin atta, buyruk Hak'ta.
Yoksul âlâ ata binse, selâm almaz.
Bağla atını, ısmarla Hakk'a.

Boş torba ile at tutulmaz.
Çok arpa atı çatlatır.
At kişnemeyince tay gelmez.
Gelen atın başına vurulmaz.
Küheylân at yemin arttırır.
Atla katır dövüşür, arada eşek ezilir.
Yiğit altında at aksamaz.
At, biniciyi tanır!
İyi at eyerlenirse, âdî at bakılırsa koşar.
Koşan at yorulduğunu bilmez, fenâ adam
bakmasını bilmez.
At alırsan baş ile renk al, kadın alırsan göz
ile kaş al.
Atın iyisi süratinden, kadının iyisi
gözünden, yiğidin iyisi sözünden, derviş
yemesinden, zengin yaşamasından.
Akıllı atını över, ahmak hâtonunu.
Akıllının atı yorulmaz, donu eskimez.
At alırsan ulak oyununa, koyun alırsan
misâfire (göre al).
Atın başına iş gelse gemiyle su içer,
yiğidin başına iş gelse çizmesiyle su geçer.
At kadrini bilmeyen, yayalıkta cezâsını
çeker; yurt kadrini bilmeyen düşmandan
cezâsını çeker.
Kırkıktan sonra at olup da kuyruk mu
sallayacak?
Küheylân at, çul içinde de bellidir.
Rahvan at kendini yorar.
Sen dede ben dede, bu atı kim tımar ede.
Tay yetişmedikçe ata paha biçilmez.
Eşek at olmaz, ciğer et olmaz.
Katıra "baban kimdir" diye sormuşlar,
"anamın erkek kardeşi attır" diye cevap
vermiş.
Atı atasıyla, katırı anasıyla.
Yürük ata kamçı değmez.
Bir atın iyiliğinden bin at su içmiş.

